Ágyneműtartó (mafracs) véglapja

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	54.2036.1
Készítés ideje:	19. SZÁZAD 3. NEGYEDE
Készítés helye:	Délkelet - Kaukázus; Mogán-Szavalan régió
Anyag:	gyapjú láncfonal; pamut és gyapjú vetülék
Technika:	szövött; szumák technikával szövött
Méretek:	hosszúság: 43 cm szélesség: 52 cm

Európában a 19. század utolsó harmadától váltak ismertté az anatóliai, kaukázusi és iráni nomádok, félnomádok, vagy a falusi lakosság által saját használatra készült textíliák, takarók és tároló zsákok. A csomózott szőnyegek mellett a különböző szövött textilek - a hosszú kilim takarók, a nyeregtáskák *(kordzsin)* és kis méretű tarisznyák *(hejbe)*, a nagy méretű zsákok *(csuval)*, az ágyneműtartók *(mafracs)* stb.- gazdag szín- és motívumviláguk, valamint rendkívüli tartósságuk miatt rövid időn belül a polgári otthonok kedvelt darabjaivá váltak, ahol eredeti funkciójukat elveszítve, sokszor szétszabdalva, az európai lakáskultúrának megfelelően kerültek felhasználásra. Így lett a hosszú, általában párban készült anatóliai kilim takaróból 'karamáni függönyszárny' vagy 'falvédő'; a négyzetes szövött takarókból 'asztalterítő'; az ágyneműtartók vég és oldallapjaiból, valamint a szőnyegtáskák homloklapjaiból 'díszpárna', 'szék és fotelborítás'.

Az Iparművészeti Múzeum szövött szőnyeggyűjteményét dr. Fettick Ottó ajándéka (1946), illetve hagyatéka (1954) alapozta meg. Dr. Fettick Ottó (1875-1954) állatorvos, bakteriológus és műgyűjtő 104 darabból álló szőnyeggyűjteményével számos, 19. századi kaukázusi, északnyugat-iráni szövött szőnyeg, tároló és takaró, valamint anatóliai, iráni és balkáni kilim került a múzeum tulajdonába. Közülük való ez a dél-kaukázusi Mogán-Szavalán vidékén készült Sahszavan ágyneműtartó *(mafracs)* egyik véglapja is, melynek díszítménye három vízszintes sávba komponált. A széles sávokat kétszer ötsávos bordűr választja el egymástól, illetve szegélyezi fent és lent.

Szinte azonos díszítményű mafracs véglapja található a Charles Grant Ellis gyűjteményben (Landreau 1969, 68, fig. 66.).

Lásd még: Museum With No Frontiers

Irodalom

- Gombos Károly: Kaukasische Webteppiche. *Ars Decorativa*, 6. (1979). Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1979. - 157-176.; 9. kép

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum